

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

"Təsdiq edirəm"
Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən

 dos.Zaur Məmmədov

" " 2025 ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 6007007- "Meşəçilik"

Fakültə: "Aqrar və mühəndislik"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1.Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: "Meşə təsərrüfatının iqtisadiyyatı, təşkili və idarə olunması"

Fənn proqramı: Kafedranın 22 dekabr 2025 ci il tarixli iclası, 04 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.

Fənn haqqında məlumat:

Kodu: İPF-B20

Tədris ili: IV(2025-2026) Semestr:VIII

Tədris yükü:Ümumi 40 saat, Auditoriya yükü Cəmi: 14 saat(10 s. müəhazirə, 4 s. məşğələ)

Təhsilalma forması: Qiyabi

AKTS üzrə kredit: 4

II. Müəllim haqqında məlumat:

Fənni tədris edən müəllimin adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı:

b/ım Axundov Firdovsi Allahverdi oğlu

Məsləhət günləri və saatları: II gün saat 14:00-16:00

E-mail ünvanı:- fir.axundov@gmail.com

Kafedranın hüquqi ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a

III. Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodiki materiallar:

Əsas

- 1."Azərbaycan Respublikasının Meşə Məcəlləsi " 30 dekabr 1997-ci il
- 2."Azərbaycan meşələrinin davamlı idarə edilməsinin əsasları" Dərslik A. Dolxanov, L.Dadaşova, A. Qarayev, Bakı, 2012.
- 3." Təbiətdən istifadənin iqtisadi və ekoloji əsasları" Ş.Göyçaylı, T.İsmayılov. Bakı 2009
4. "Təbiətdən istifadənin iqtisadiyyatı" Dərs vəsaiti. R. Cəfərova – 2014

Əlavə

- 5."Aqrar islahatların əsasları" Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, 1995.
- 6."Torpaq islahatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, 1996.
- 7."Böyük İqtisadi Ensiklopediya". I – VII cildlər, Bakı, 2012.
8. "Azərbaycan Respublikasında ekoloji cəhətdən dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Proqram" Bakı şəhəri, 18 fevral 2003-cü il, № 1152

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Yaşllaşdırma və park təsərrüfatı" "Meşə tipologiyası" kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Əməyin mühafizəsi" və "Meşə quruluşu" fənlərinin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Bu fənn iqtisad və meşəçilik yönümlü mütəxəssislərə, meşə təsərrüfatının iqtisadiyyatı, təşkili və idarəedilməsi haqqında ətraflı məlumat verir. Fənnin tədrisi meşə sərviyyələrindən səmərəli istifadə etmək, meşələrin quruluşu və inkişaf dinamikası, meşə ekologiyası, meşənin təbii inkişaf qanunauyğunluqları, meşənin insan həyatının və fəaliyyətinin inkişafına təsiri barədə müasir elmi və praktik biliklərə yiyələnmək üçün arzuolunan imkanlar yaradır.

Tələbələrə meşələrin ekoloji, iqtisadi və sosial aspektdə davamlı idarə edilməsi, meşələrin istifadəsinin hüquqi əsasları, meşə ehtiyatlarının fasiləsiz və səmərəli istifadəsi, meşələrin uzunmüddətli perspektivdə qorunub saxlanması, ictimaiyyətin meşələrin davamlı idarə edilməsində iştirakı, milli-mənəvi dəyərlərin qorunması, meşə ehtiyatlarından və rekreasiya imkanlarından istifadə imkanları, meşələrin davamlı idarə edilməsinə dair milli proqram konsepsiyasını, bu sahədə müasir beynəlxalq təcrübə barədə nəzəri və praktik bilikləri izah etməkdən ibarətdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməyəcək.

X. Təqvim planı: Mühazirə 10 saat, məşğələ 4 saat, Cəmi 14 saat

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə	
		Saat	Tarix
1	2	3	4
	I Kollokvium		
1	<p>Mövzu 1: Meşə təsərrüfatı iqtisadiyyatının nəzəri əsasları, predmeti və öyrənilmə metodları .İqtisadi subyektlər. 1.Meşə təsərrüfatının. iqtisadiyyatının mahiyyəti 2.Meşə təsərrüfatı iqtisadiyyatının nəzəri əsasları, fənn haqqında anlayış 3. Fənnin predmeti və öyrənilmə metodları 4.Meşə təsərrüfatı iqtisadiyyatının fənninin digər elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsi 5.Meşəçilik sferasında iqtisadi subyektlərin mahiyyəti və vəzifələri 6.Meşə münasibətlərinin obyektleri, meşə fondu, meşə fondunun torpaqları və sahələri Mənbə:(1,2,3)</p>	2	
1	<p>Mövzu 2: Meşə təsərrüfatı iqtisadiyyatını formalaşdıran təbii resurslar 1.Təbii resurslardan istifadə edilməsinin perspektivliliyi 2. Torpaq resurslarından səmərəli istifadə və onların mühafizəsi 3.Mineral resurslar və onlardan səmərəli istifadə 4.Təbii su sərvətlərindən səmərəli istifadə və mühafizə tədbirləri Mənbə:(1,2,4)</p>	2	
3	<p>Mövzu 3: Meşə təsərrüfatının əsas istehsal sahələri və onların inkişaf istiqamətləri 1.Meşələrin xammal və material ehtiyatlarından səmərəli istifadə 2. Meşə təsərrüfatında əsas istehsal sahələrinin istiqamətləri 3. Ağac emalı və mebel sənayesi 4.Tikinti materialları, sellüloz, kağız, süni lif, spirt, boya və s. istehsal sahələrinin inkişaf etdirilməsi 5. Meşələrdən yabani meyvələrin, dərman bitkilərinin tədarükü və istehsalı. Mənbə:(2,3,4)</p>	2	
4	<p>Mövzu 4: Meşə qanunvericiliyi və bununla bağlı tənzimlənən münasibətlər. Meşə fondundan istifadə, onun mühafizəsi və qorunması. Meşə fondu sahələrindən elmi-tədqiqat, turizm və idman məqsədləri üçün istifadə 1.Meşədən istifadənin qanunvericilik üzrə təminatı. 2. Meşə məcəlləsi: məqsəd və vəzifələr 3. Meşədən istifadənin hüquqi əsasları və əhəlinin "meşə hüquqları" 4. Meşə qırmaları və qanunsuz meşə qırmalarına nəzarət və məsuliyyət.</p>	2	

	<p>5.Meşə fondundan istifadə, onun mühafizəsi, qorunması 6.Meşələrin bərpası sahəsində dövlət idarəetməsi və onun əsas prinsipləri 7. Meşə fondu sahələrindən elmi-tədqiqat, mədəni-sağlamlaşdırma və ovçuluq təsərrüfatının ehtiyacları üçün istifadə qaydaları 8 Meşə fondu ərazisində turizm və istirahət mərkəzlərinin fəaliyyəti ilə bağlı qaydalar</p> <p>Mənbə:(2,3,4)</p>		
5	<p>Mövzu 5: Meşə fondunun dövlət uçotu. Meşə təsərrüfatının istehsal amilləri. Meşə təsərrüfatını idarə edən orqanlar</p> <p>1. Meşə fondunun dövlət uçotunun məqsəd və istiqamətləri 2.Meşə təsərrüfatında.dövlət meşə kadastrı 3.Meşələrin monitorinqi və onun aparılma qaydası 4. Meşə təsərrüfatının əsas fondları,onların təsnifatı və struktur xüsusiyyətləri 5. Meşə təsərrüfatının dövriyyə vəsaitləri və struktur xüsusiyyətləri 6. Meşə təsərrüfatında əmək və əmək haqqı 7. Meşə təsərrüfatında xərclərin iqtisadi təbiət 8. Meşə təsərrüfatında idarəetməni təmin edən mərkəzi və yerli orqanlar 9.İdarəetmə orqanlarının qanunvericiliklə müəyyən edilən səlahiyyətləri və vəzifələri 10. Meşə təsərrüfatının idarə edilməsində ictimaiyyətin və QHT-lərin rolu</p> <p>Mənbə:(1,2,3)</p>	2	
	CƏMI	10	

XI. Fənn üzrə tələblər: Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı təsərrüfat subyektlirinin iqtisadi maraqlarına uyğun qərar qəbul etməyi, nəticələri qiymətləndirməyi, məlumatları müqayisəli şəkildə təhlil etməyi, idarəçiliyin təmin edilməsində həvəsləndirilmə metodlarına diqqət yetirməyi bacarmalıdır.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Meşə təsərrüfatının təşkili və rəşional fəaliyyəti prinsiplərini bilməli;
- Meşə təsərrüfatının maliyyələşdirilməsi və meşə gəlirinin tərkibi və hesablanmasını qabiliyyətinə malik olmalı;
- Meşə təsərrüfatında əməyin təşkili və zəhməthaqqının hesablanması bacarığına yiyələnməli;
- Meşədən istifadənin səmərəli təşkilini, meşəbərpa işlərinin vaxtında həyata keçirilməsinin iqtisadi qiymətləndirilməsi bacarığına yiyələnmək;

- Meşələrin dayanıqlı idarə edilməsi və meşələrdən uzunmüddətli istifadə strategiyasının həyata keçirilməsi üçün sahənin iqtisadiyyatını idarəetmə qabiliyyətinə malik olmalı.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollokvium sualları:

1. Meşə təsərrüfatı iqtisadiyyatının nəzəri əsasları, fənn haqqında anlayışı
2. Meşəçilik sferasında iqtisadi subyektlərin mahiyyəti və vəzifələri
3. Meşə münasibətlərinin subyektləri, meşə istifadəçiləri
4. Qoruqlar, milli parklar və yasaqlıqların sosial-iqtisadi əhəmiyyəti
5. Torpaq resurslarından səmərəli istifadə və onların mühafizəsi
6. Mineral resurslar və onlardan səmərəli istifadə
7. Təbii su sərvətlərindən səmərəli istifadə və mühafizə tədbirləri
8. Meşə təsərrüfatında əsas istehsal sahələrinin istiqamətləri
9. Meşələrdən yabanı meyvələrin, dərman bitkilərinin tədarükü və istehsalı.
10. Meşə məcəlləsi: məqsəd və vəzifələr

XV. İmtahan sualları:

1. Meşə təsərrüfatının. iqtisadiyyatının mahiyyəti
2. Meşə təsərrüfatı iqtisadiyyatının nəzəri əsasları, fənn haqqında anlayışı
3. Fənnin predmeti və öyrənilmə metodları
4. Meşə təsərrüfatı iqtisadiyyatının fənninin digər elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsi
5. Meşəçilik sferasında iqtisadi subyektlərin mahiyyəti və vəzifələri
6. Meşə münasibətlərinin obyektləri, meşə fondu, meşə fondunun torpaqları və sahələri
7. Meşə fonduna daxil olmayan yaşıllıqlar
8. Meşə münasibətlərinin subyektləri, meşə istifadəçiləri
9. Qoruqlar, milli parklar və yasaqlıqların sosial-iqtisadi əhəmiyyəti
10. Təbii resurslardan istifadə edilməsinin perspektivliliyi
11. Torpaq resurslarından səmərəli istifadə və onların mühafizəsi
12. Mineral resurslar və onlardan səmərəli istifadə
13. Təbii su sərvətlərindən səmərəli istifadə və mühafizə tədbirləri
14. Meşələrin xammal və material ehtiyatlarından səmərəli istifadə
15. Meşə təsərrüfatında əsas istehsal sahələrinin istiqamətləri
16. Ağac emalı və mebel sənayesi
17. Tikinti materialları, sellüloz, kağız, süni lif, spirt, boya və s. istehsal sahələrinin inkişaf etdirilməsi
18. Meşələrdən yabanı meyvələrin, dərman bitkilərinin tədarükü və istehsalı.
19. Meşədən istifadənin qanunvericilik üzrə təminatı.
20. Meşə məcəlləsi: məqsəd və vəzifələr
21. Meşədən istifadənin hüquqi əsasları və əhalinin "meşə hüquqları
22. Meşə qırmaları və qanunsuz meşə qırmalarına nəzarət və məsuliyyət.
23. Meşə fondundan istifadə, onun mühafizəsi, qorunması
24. Meşələrin bərpası sahəsində dövlət idarəetməsi və onun əsas prinsipləri
25. Meşə təsərrüfatının təşkilinə qoyulan əsas tələblər
26. Meşə fondunun meşə qrupuna və qoruyucu kateqoriyalara aid edilməsi
27. Meşə fondu sahələrindən istifadə ilə bağlı qanunvericilik
28. Meşə fondu sahələrindən elmi-tədqiqat, mədəni-sağlamlaşdırma və ovçuluq təsərrüfatının ehtiyacları üçün istifadə qaydaları
29. Meşə fondu ərazisində turizm və istirahət mərkəzlərinin fəaliyyəti ilə bağlı qaydalar
30. Meşə fondunun dövlət uçotunun məqsəd və istiqamətləri
31. Meşə təsərrüfatında dövlət meşə kadastrı
32. Meşələrin monitorinqi və onun aparılma qaydası

33. Meşə ehtiyatlarından istifadə və meşə plantasiyaları
34. Meşələrin idarə edilməsinin ekoloji və sosial problemləri
35. Azərbaycanda meşəçiliyin inkişafı və meşələrinin müasir ekoloji vəziyyəti
36. Meşə təsərrüfatının əsas fondları, onların təsnifatı və struktur xüsusiyyətləri
37. Meşə təsərrüfatının döviyyə vəsaitləri və struktur xüsusiyyətləri
38. Meşə təsərrüfatında əmək və əmək haqqı
39. Meşə təsərrüfatında xərclərin iqtisadi təbiəti
40. Meşənin florası – meşə bitkilərinin ekologiyası, floranın bioloji müxtəlifliyi, nadir və endemik bitkilərin qorunması
41. Meşənin faunası – meşə heyvanlarının ekologiyası və həyat tərzi,
42. Meşə biomüxtəlifliyinin qorunması və tükənməsinin qarşısının alınması üçün həyata keçirilən tədbirlər
43. Meşə təsərrüfatında idarəetməni təmin edən mərkəzi və yerli orqanlar
44. İdarəetmə orqanlarının qanunvericiliklə müəyyən edilən səlahiyyətləri və vəzifələri
45. Meşə təsərrüfatının idarə edilməsində ictimaiyyətin və QHT-lərin rolu
46. Milli Proqramın əsas məqsəd və vəzifələri
47. Milli Proqramın həyata keçirilməsi üçün tədbirlər planı
48. Milli Proqramda biomüxtəlifliyin qorunması və meşə ehtiyatlarından səmərəli istifadə istiqamətləri
49. Meşələrin davamlı idarə edilməsinin əsas prinsip və qaydaları
50. Meşələrin davamlı idarə edilməsinə aid beynəlxalq sazişlər.
51. Model meşələr, meşə landşaftlarının davamlı idarə edilməsində model meşələr təcrübəsi

"Meşə təsərrüfatının iqtisadiyyatı, təşkili və idarəedilməsi" fənninin sillabusu 6007007- "Meşəçilik" ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (22 dekabr 2025 ci il 04 sayılı protokol).

Kafedra müdiri v.i.e :

dos.G.Əliyeva

Fənn müəllimi:

bımüel. F.Axundov